

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

Litteræ Deputationis Vicarii Apostolici Sede vacante per Preve. Form. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

7 RENDERE GRAZIE CONTINUE. Debemus pro hoc præstantissimo Indulgentiarum beneficio continuo cum Iſaia canere-Miserationum Domini recordabor, laudem Domini super omnibus, quæ reddidit nobis Dominus, & super multitudinem bonorum Domui Israel, quæ largitus est eis. secundum Indulgentiam suam: in dilectione sua, & in indulgentia sua ipse redemit eos; & portavit eos, & elevarit eos cunctis diebus sæculi.

8 Advertant præterea locorum Ordinarii, quod ad ipſo privative spectat recognitio Brevium Indulgentiarum, quæ de novo conceduntur per Papam; nec aliquis sine eorum licentia, vel auctoritate potest illa publicare non obstante quacunque exemptione, & præterſa consuetudine in contrarium, & etiamſi pro regularium Ecclesiis concedantur, ut à Sac. Congregat. Concilii super cap. 9. ſeſſ. 21. de reform. decifum fuit, Leo Thesaur. for. Ecclef. part. 4. cap. 2. de Confratern. num. 118. Gallermart. supra dict. cap. 9. num. 4. & cap. 5. ſeſſ. 22. n. 3. & ita declaravit quoque Sac. Congreg. Immun. in Firmana 12. Junii 1703. lib. 3. Decr. Vallem. pag. 494. à tergo. Nulla tamen prorsus recepta mercede, sicut Concil. mandat, & Taxa Innocentia; cum Indulgentiæ sint gratiæ merè spirituales, quæ non ad quæſtum, sed pro salute Animarum, & ad pietatem exercendam concedantur. Et si fortè in aliquo Dominio Principum Sæcularium, illorum Ministri talium Brevium publicationem de facto auctoritate potestativa inhiherent, & non nisi soluta aliqua pecuniæ quantitate, relaxarent: tunc tanquam illicitum quæſtum non tolerandum, ad Sedem Apostolicam quamprimum deferant, ut auctoritate, & prudentia ejuſdem, quod expedit statuatur; prout eis injungitur à Sac. Conc. Trid. in Decreto de Indulgent. & monet. Petr. Vecchia de Ecclef. milit. lib. 1. cap. 9. n. 63. vers. ma quanto indebitamente.

9 Item quod translato festo, non transfertur Indulgentia, ut declaravit Sac. Rit. Congreg. 30. Septembr. 1679. & 10. Junii 1690. relata in rubr. Breviarii fratr. minor. tit. 10. Si tamen festum transferatur non solum quoad officium, verum etiam quoad forum, hoc est quoad abstinentiam ab

oneribus fervilibus, tunc censeretur translata etiam Indulgentia, ut putat P. Felix in exam. Ecclef. num. 3793. tom. 1. Verum opinio hujus Auctoris non habet fundamentum; quia Indulgentiæ concessæ pro certo, & determinato die, tanquam eidem affixæ, non transferuntur, nisi per Papam hoc expresse concedatur; prout concessit Innoc. XI. PP. Cassinensibus pro festo S. Benedicti, indulgendo, quod si incidit in hebdomada majori, tunc Indulgentia sit affixa illi diei, in quem contigit dictum festum esse transferendum, ut refert Biff. in Hierurg. litt. I. verb. Indulgentia n. 3. in fin. Et iterum instantiæ PP. Minimorum quærentium, an translato festo S. Francisci de Paula post octavam Paschatis, censeretur quoque translata Indulgentia, Congregatio sub die 20. Novembr. 1694. respondit negativè, & serventur rubricæ.

Et hæc de litteris Pastoralibus attingisse sufficiat: hoc unum addito, quod si Episcopi, aliive Ordinarii subditos virtutibus propriis prius non doceant, melius est, quod ab Episcopis Pastoralibus abstineant, & quam factis negare, quod continent.

Deputationis Vicarii Apostolici
Sede Episc. vacante per
Breve.

FORMULA VII

SUMMARIUM.

- 1 Vicarius Apostolicus debet esse Sacerdos, & probatur rationibus num. 2. & 3.
- 4 Vicarius Apostolicus quibus de causis deputetur, ostenditur.
- 5 Vicarius Apostolicus est loco Episcopi in his, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ.
- 6 Vicarius Apostolicus quæ facere non possit, indicatur.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam Benedictionem.

„ PRO nostri Pastoralis officii munere iis potissimum invigilare debemus,
 „ quæ Curam Dominici Gregis, ut in viam mandatorum Domini ad
 „ salutem dirigatur omninò respiciunt: Volentes igitur Ecclesiæ N. ad præ-
 „ sens Pastoralis solatio distitutæ *de Vicario Apostolico providere*, & de tuis fide,
 „ prudentia, integritate, & doctrina plurimum in Domino confisi, speran-
 „ tesque, quod ea quæ tibi commiserimus cumulatè sis expleturus, *de Vene-*
 „ *rabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium* negociis Episcoporum, &
 „ Regularium præpositorum *consilio*, Te in Civitate, & Diœcesi N. Vicarium,
 „ & Officiale generale, Commissarium in Spiritualibus, & temporalibus
 „ Apostolica auctoritate tenore præsentium, ad nostrum, & Sedis Aposto-
 „ licæ beneplacitum, durante vacatione Sedis dictæ Ecclesiæ N. constituimus
 „ eligimus, facimus, & deputamus *cum eadem auctoritate*, facultate, & pote-
 „ state, quoad exercendum ea, quæ jurisdictionis etiam voluntariæ existunt,
 „ excepta tamen facultate Beneficia Ecclesiastica conferendi, ac litteras com-
 „ mendatitias, ac dimissorias ad Sacros Ordines concedendi, (quas Episco-
 „ pus N. pro tempore existens habere, & exercere solet in univèrsa Diœcesi)
 „ in foro conscientiæ, & contentioso, & alias quomodocunque, & qualiter-
 „ cunque, nec non Ecclesias, & loca pia omnia, etiam Monialium Monaste-
 „ ria, etiam exempta, quoad clausuram ad Sac. Concilii Trid. præscriptum vi-
 „ sitandi, & reformandi, ac in visitatione hujusmodi, quam celerrimè, & debi-
 „ tum cum diligentia procedendi, Synodum celebrandi, Judices, Consiliarios,
 „ Vicarios foraneos, Notarios, Actuarios, Magistros actorum, Procuratores
 „ fiscales, Executores, omnesque alios, & singulos Officiales, tam majores,
 „ quam minores Curiæ Episcopalis, quibuscunque nominibus nuncupentur,
 „ in Civitate, & Diœcesi prædictis quotiescunque opportunum fore judicave-
 „ ris, & alias juxta solitum revocandi, & alios in eorum locum eligendi, depu-
 „ tandi, & subrogandi, multasque, & penas pecuniarias apud aliquem pro-
 „ bum, & idoneum virum per te è Clero eligendum, deponendi, piis usibus ar-
 „ bitrio tuo applicandas: quascunque litteras Apostolicas Episcopo prædi-
 „ cto, seu ejus Vicario directas, ac dirigendas æquè ac si tibi specialiter dirige-
 „ rentur aperiendi, & exequendi, litteras monitoriales in forma significavit
 „ pro rebus deperditis, seu furto sublati juxta præscriptum d. Concilii Trid.
 „ ac Bullæ fec. rec. Pii V. Prædecessoris nostri concedendi, in Beneficiis de jure-
 „ patronatus, ejusque erectione, constitutione, nec non locationibus emphyteu-
 „ ticiis, alienationibus, & permutationibus bonorum Ecclesiasticorum, juxta
 „ formam Sac. Canonum, & Constitutionum Apostolicarum auctoritatem,
 „ & consilium præstandi, causas criminales, civilesque & beneficiales, ac ma-
 „ trimoniales ac alias quascunque principales, & incidentes, etiam per ap-
 „ pellationem devolutas, & quæ ab Episcopum N. quovis modo pertinent de
 „ jure, vel consuetudine in Civitate, & Diœcesi prædictis, cognoscendi, au-
 „ diendi, committendi, sineq; debito terminandi, contra delinquentes per inquisi-
 „ tionem, etiam ex officio prout juris fuerit procedendi, eosque corrigendi mul-
 „ standi, deponendi, & excommunicandi, suspendendi, & interdicens, pæna-
 „ rum

rumque, & sententiarum earundem moderationem, & mitigationem tibi reservandi, nec non censuras, & pœnas ipsas in casibus à jure permittis aggravandi, & reaggravandi, & ab illis aliisque casibus Episcopo prædicto refervatis, prout tibi videbitur convenire, in utroque foro, absolvendi, & absolvi faciendi & exercendi, quæ prædicto Episcopo ratione jurisdictionis de jure, & consuetudine competunt in præmissis, & circa ea, etiam si talia forent, quæ magis specialem, & expressam exigerent commissionem, & cum facultate substituendi in casu necessitatis cum simili, vel limitata facultate, & potestate; Volentes autem quod pro tua, & familiæ tuæ sustentatione, ex redditibus Ecclesiæ prædictæ provisio annua ducentorum scutorum monetæ Romanæ, & ejus rata de quadrimestre in quadrimestre, anticipata solutione persolvatur ultra emolumenta ordinaria, & extraordinaria licita, solita & consueta, ratione muneris Vicarii hujusmodi competentia dumtaxat, ita ut si ii ad quos spectat, in solutionibus, vel earum aliqua defecerint suo tempore elapsis decem diebus, ex fructibus mensæ Episcopalis pro deficiente portione, quæ tibi videbitur, propria auctoritate capere, & exigere liberè, & licitè possis, & valeas, simulque habitationem commodam in Palatio Episcopali pro tempore officii, nec non expensas accessus, & recessus habere debeas. Contradiutores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes cujuscunque status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, pœnis pecuniariis, piis usibus arbitrio tuo applicandis, ac etiam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, quatenus opus fuerit, auxilio brachii Sæcularis, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ etiam juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate roboratis, Statutis, ac consuetudinibus, privilegiis, indulgentiis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis &c. ad præmissorum effectum specialiter, & expressè, derogamus. Datum Romæ Pontificatus nostri

M. A. Maraldus.

ADNOTATIONES.

1. DE VICARIO APOSTOLICO PROVIDERE. Vicarius Apostolicus debet esse Sacerdotes, si non necessitate, saltem ex congruentia: nam sicuti in providendis Parochiis non attenditur sola litteratura concurrentium, nisi sit conjuncta cum gradu, prudentia, aliisque animi dotibus, quæ opportuna sint pro regimine aliorum: multò magis hoc erit inspicendum in munere Vicariatus, quod est aliquid magis: dum electus gerit vices, Episcopi in utroque regimine

spirituali, & temporali, maximeque curandum est, ut concurrant in electo omnes illæ qualitates, quæ apud Populum sunt in æstimatione, quorum præcipua est Sacerdotium; quia ob Mysteria, quæ tractat, non tam honor ei præstat, quam majestati Dei, cui inservit. *non distinguemus S. Sacerdotia ff. de recept. arbit. habet enim Sacerdos nomen honoris, & dignitatis cap. 1. dist. 21. Gaballin. in Gloss. ad Const. Egid. lib. 2. cap. 6. litt. B.*

2. Diffonum quippe videtur, quod qui gerit vices Pastoris (si simplex Cle-

Clericus sit) non sit Antistes (quod nomen soli Sacerdoti convenit *cap. Cleros 21. dist.*) & per se ipsum oves Diocesis pascere non valeat, nempe Sacramentorum administratione, peccatorum absolutione, & Sacrificiorum oblatione, quod est hujus muneris præcipua pars imò, & difficile, quod qui adhuc Deo non dicitur militare (quia non sit ordinatus in Sacris, *Sperell. decis. 153. num. 15. & 17.* valeat eos, qui militiæ Clericali nomen dederunt, dictis, & factis in Ecclesiastica instruire disciplina: ideoque, ut Canon adhæreamus congruit, ut Vicarius Apostolicus sit Sacerdos *cap. si Sacerdos de Offic. Judic. Ordin. Sayr. de cens. lib. 1. cap. 6. num. 22. in fin. 23. & 24.*

3. Neque obstat, quod in praxi hæc theoria non servetur, cum non semel etiam Clerici minorum Ordinum, imò, & primæ Tonsuræ ad idonei deputentur: quia objectioni occurrit *Text. in l. sed licet 12. de Offic. Præsid.* ubi sic respondetur: *non tam spectandum est, quod factum est, quam quid fieri debeat, cui favet stylus S. Congregat. Episc. & Regular.* ad quam si habeatur recursus contra Episcopum non retinentem Vicarium Jurisperitum, solet demandare, ut retineat Vicarium Generalem Doctorem, quamvis in jure nullibi cautum sit, ut talis Vicarius debeat esse Doctor, ut advertit Card. de Luc. *supra Concil. Trident. dec. 31. n. 14.* hocque prudenter fit spectato fine, & effectu: nam cum Vicarius deputetur ad justitiam administrandam, atque ad decidendas causas tam civiles, quam criminales, & mixtas; idcirco debet esse versatus in facultate, quæ ad id necessaria est: quæ ratio fortius viget in Vicario Apostolico, & licet de jure non requiratur, ut sit Sacerdos, tamen quia subrogatur in locum Episcopi: cuius munus exceptis Pontificalibus (si non sit Episcopus) debet per se ipsum exercere ad litteram *Text. in c. is cui 42. ubi Glos. de elect. in 6. & habere omnem aptitudinem, quæ necessaria est, ut illud probè exercent; ne sit populus Domini sicut Oves absque Pastore nu. 27. & nè (ut non semel accidit magna cum populi admiratione) Clerici hujusmodi, qui per plures annos Vicarii Apostolici, vel Ge-*

neralis munere functi sunt, ad statum Seculare, imò ad Nuptias transeant.

4. **DE VENER. FRATRUM & CONSILIO.** Vicarius Apostolicus mittitur à Papa, ut plurimum de Consilio Cardinalium Sacr. Congregat. Episcoporum, vel per Breve, vel per litteras ejusdem Congregat. ad regendam aliquam Diocesium cum tota jurisdictione Episcopali, sive Sede plena, sive vacante ex aliqua rationabili causa, puta. Primò, quia Episcopus est suspensus à jurisdictione. Secundò, quia est ob ætatem gravem effectus inhabilis. Tertio, quia malè gubernat, & regit Diocesium, & maxime si adsunt quærelæ, & subditi hoc petant. Quarto, quia contra ipsum Episcopum est formandus processus, & Romam evocatur. Quintò, quia Episcopus monitus, non facit residentiam. Sextò, quia executionem Decretis Visitationis Apostolicæ, vel Sacr. Congregationum dare negligit, & non curat. Septimò, quando non vult recipere Vicarium sibi missum ab Urbe, vel impedit ei exercitium jurisdictionis. Octavò, quando Ecclesia vacat per mortem violentam. Nonò, quando Vicarius Capitularis est imperitus, & insurgunt inconvenientia, præsertim in administratione justitiæ. Decimò, quando Vicarius Capitularis removetur, vel vocatur ac Urbem ad se exculpandum. Undecimò propter alios graves respectus, prout referunt Nicol. *in Flosc. verb. Vicarius Apostolicus*, & Pellegrin. *in prax. Vicar. par. 1. sect. 6. per tot.*

5. **CUM EADEM AUCTORITATE**, Vicarius Apostolicus de jure potest omnia, quæ jurisdictionis Episcopalis existunt per *Text. expressum in cap. is cui de elect. in 6.* ideoque exequitur litteras Apostolicas Episcopo, vel ejus Vicario directas, ac si ipsi dirigerentur Nicol. *lucubr. Can. lib. 1. tit. 28. quæst. 6.* quare est Ordinarius, & non Papæ Delegatus, & ab ejus sententiis appellatur ad Metropolitanum non autem ad Papam, Nicol. *ibid. d. quæst. 6. vers. 1.* Pellegrin. *loco citato n. 4.* quia Papa committens ea, quæ sunt jurisdictionis, non delegat, Passerin. *ad tit. de appellat. quæst. unica num. 98. in 2. lib. dec. in 6.* Cæterum solet ei auferri facultas Beneficia conferendi, & Dimissorias pro

Or-

Ordinibus Sacris concedendi ; ut apparet in Breui superius relato : & sic ejus potestas pendet à tenore litterarum deputationis , in quibus aliquando datur magis , & minus ampla .

6. Non potest contra Vicarium antecessorem informationes sumere , vel bona sequestrare , neque in causis civilibus , aut criminalibus Episcopi se ingerere , nisi habeat hoc expressè in facultatibus ; Neque prætere Canonorum assistentiam , & associationem , neque incensum ter in Missa solemni , cum ei debeatur unica vice post offertorium ; nec quod sibi deferatur osculandus liber Evangelii : nisi sit Episcopus , nec minus , quod sibi competet jus celebrandi Missas Conventuales , aut Pontificales absente , vel impedito Episcopo , aut Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in processionibus deferendi : nam hæc spectant ad Dignitates de Capitulo ; ut omnia suo Ordine fiant , & in illis se immiscere non debet , sed tantum præesse . *Pellegrin. prax. Vicar. loco supra citato n. 17. 18. & 19. Barbol. Decis. Apostol. collect. 715. n. 6. & collect. 253. n. 20. Sac. Cong. Episc. in Lancian. 8. Maii 1615.*

Deputatio autem Vicarii Apostolici , quæ Sede plena fieri solet per litteras Sac. Congr. tali est.

FORMULA VIII.

SUMMARIUM.

- 1 *Episcopus , cui fuit datus Vicarius Apostolicus , dicitur suspensus à jurisdictione .
Dimissorias concedere , & Beneficia conferre sunt actus jurisdictionis , ibi .
Episcopo , cui datus fuit Vicarius Apostolicus , remanet facultas conferendi Beneficia , & dandi Dimissorias , nisi expressè auferatur , ibi .*
- 2 *Episcopus nominatim suspensus , nec ordines , nec Dimissorias concedit .*
- 3 *Vicarius Apostolicus deputatus sede plena , examinat ordinandos .
Exceptio firmat regulam in casibus non exceptis . Vicarius Apostolicus indicit concursum ad Parochiales , & eligit magis dignum , licet Episcopo sit reservata collatio ibi .
Prelatus Nullius non concedit Dimissorias , sed commendat mores studentium ibi .
Vicarius Apostolicus de jure concedit Dimissorias ibi .*

» **R** Ev. Signore essendofi dalla Santità di Nostro Signore ordinato , che
 » si mandi un Vicario Apostolico al Governo della Chiesa di N. S.
 » è risoluto di deputar voi all' esercizio di quella Carica , colla provisione di
 » 200. scudi l'anno oltre gli emolumenti dell' Offizio , accesso , e recesso ,
 » e decente habitatione nel Palazzo Episcopale , ò altrove à spese di quella
 » Mensa , comunicandovisi à tal effetto col mezzo della presente tutte le
 » facultà solite à concedersi à i Vicarii Apostolici , eccettuatenene però la colla-
 » tione de Beneficii , e la concessione delle lettere Dimissoriali . Ve lo
 » significo dunque , affinche partiate quanto prima al possesso di detta cari-
 » ca , e Dio &c.